

Wojciech Jekiel

Cezariusz Rowiński (1934-1994)

Rocznik Towarzystwa Literackiego imienia Adama Mickiewicza 29, 175-176

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wojciech Jekiel

CEZARIUSZ ROWIŃSKI (1934–1994)

W dniu 17 września 1994 roku zmarł w Warszawie dr hab. Cezariusz Rowiński, krytyk i historyk literatury, profesor Uniwersytetu Warszawskiego.

Urodził się 12 lutego 1934 r. w Piasecznie k. Warszawy. Tu też chodził do szkół i uzyskał w 1952 roku świadectwo maturalne. Po maturze pracował przez trzy lata w Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego, zaś w 1955 r. rozpoczął studia polonistyczne na ówczesnym Wydziale Filologicznym UW. Ukończył studia w 1960 r. pod kierunkiem prof. dr Zofii Szmydtowej i podjął pracę jako asystent w utworzonym wówczas Studium Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców UW „Polonicum”, z którym współpracował jeszcze w czasach studenckich. Z tym Instytutem związana była Jego zawodowa praca na UW, poczynając od stanowiska asystenta aż do dwukrotnie pełnionej funkcji dyrektora Instytutu, w latach 1983–1984 i 1990–1993.

W „Polonicum” Cezariusz Rowiński prowadził lektoraty języka polskiego dla studentów i stażystów–cudzoziemców, wykłady i seminaria poświęcone historii literatury i kultury polskiej dla tych samych słuchaczy.

Praca w „Polonicum” zaowocowała dwiema ważnymi z punktu widzenia dydaktyki publikacjami. Były to pionierskie na owe czasy *Wybory tekstów na użytek lektoratów języka polskiego dla cudzoziemców*. Zagadnieniami metodyki nauczania języka polskiego jako obcego zajmował się C. Rowiński aż po lata dziewięćdziesiąte, wykładając na kursach dla kandydatów na lektorów i publikując na ten temat studia i materiały w wydawnictwach przygotowywanych przez „Polonicum”, m.in. w *Vademecum lektora języka polskiego jako obcego* (1992).

Jako doświadczony lektor i wykładowca wiedzy o kulturze polskiej dla cudzoziemców Cezariusz Rowiński trzykrotnie wyjeżdżał na polonistyczną placówkę zagraniczną. Po raz pierwszy wyjechał w roku 1964 jako lektor do Clermont–Ferrand, gdzie przebywał do roku 1968; ponownie pracował we Francji w latach 1973–1977 jako wykładowca w Institut National des Langues et Civilisations Orientales w Paryżu; i wreszcie po raz trzeci – w latach 1985–1989

– był dyrektorem Ośrodka Badań Polskich na Uniwersytecie Paryż IV – Sorbona, a zarazem wykładowcą historii literatury polskiej na tymże Uniwersytecie.

W swej pracy lektorskiej reprezentował tendencję kulturoznawczą, umiejętnie łączył nauczanie języka z przekazywaniem wiedzy o kulturze polskiej. Jako wykładowca stosował oryginalnie i płodnie ujętą metodę komparatystyczną, unikając mechanicznego przenoszenia polskiego kodu kulturowego do nauczania cudzoziemców.

Drugą, chronologicznie późniejszą, dziedziną była praca badawcza. Skale osiągnięć w tym zakresie wyznaczają trzy książki.

Pierwsza, to rozprawa *Stanisława Brzozowskiego „Legenda Młodej Polski”* na tle epoki, wydana w 1975 r. a oparta na obronionej w 1973 roku pracy doktorskiej. Druga, to *Człowiek i świat w poezji Leśmiana* z roku 1982, będąca pracą habilitacyjną. Trzecia wreszcie, to wydany w 1984 roku zbiór studiów i esejów, noszący tytuł *Przestrzeń logosu i czas historii*. Wszystkie prace C. Rowińskiego imponują rozległością horyzontów i głęboką erudycją Autora. Szczególnie uderza Jego umiejętność łączenia problematyki historycznoliterackiej z filozoficzną, a także swobodne poruszanie się nie tylko po obszarze dziejów literatury polskiej, ale wszystkich literatur europejskich, przede wszystkim francuskiej. Warto też dodać, że głębia treści nie zaciemnia wykładu, który jest prowadzony z precyzją i jasnością godną pozazdroszczenia. Tę z konieczności szkicową charakterystykę niech uzupełni jeszcze przypomnienie jednej niezmiernie ważnej cechy Rowińskiego jako badacza. Była nią oryginalność sądów, odwaga w odrzucaniu utartych przesądów i schematów, bezkompromisowość wobec tego, co uważał za płytkie, tandetne, banalne.

Oprócz wymienionych książek opublikował jeszcze sporo esejów, artykułów, recenzji. Ostatnią pracę, *Cztery żywioły i literatura*, ukończył we wrześniu 1994 roku, ale nie zdążył jej opublikować.

Ponadto tłumaczył, głównie z języka francuskiego. W roku 1986 ukazał się Jego przekład książki Gilberta Duranda *Wyobraźnia symboliczna*.

Cezariusz Rowiński prowadził zajęcia nie tylko we Francji, i nie tylko w „Polonicum”, ale również w Instytucie Literatury Polskiej UW. Od studentów, których traktował zawsze z wielką życzliwością, wymagał wiele. Prowadził ciekawe seminaria, opiekował się pracami magisterskimi, recenzował prace doktorskie.

Był też aktywnym członkiem Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza, od roku 1978 do śmierci, zaś w latach 1978–1983 był członkiem Zarządu Głównego Towarzystwa.